

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права та соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

Методичні вказівки до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної форми навчання
освітньо-професійних програм «Право», «Кримінальна юстиція (Суд.
Прокуратура. Адвокатура)»
спеціальності 081 Право

Обговорено і
рекомендовано на
засіданні кафедри
кримінального права та
правосуддя
Протокол № 10
від «24» червня 2024 р.

Чернігів 2024

Судові та правоохоронні органи. Методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання ОП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура.)», ОП «Право» / Укл. : Сенченко Н.М. Чернігів, 2024. 28 с.

Укладач: Сенченко Надія Миколаївна, канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та правосуддя

Відповідальна за випуск: Коломієць Н.В., завідувачка кафедри кримінального права та правосуддя, кандидат юридичних наук, професор кафедри

Рецензент: Іваньков І.В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та правосуддя Національного університету «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ	6
2 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
3 ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	12
4 ПЛАНИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	14
5 МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	18
6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	19
7 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	19
8 ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS.....	23
9 МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ	23
10 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	24

ВСТУП

Навчальна дисципліна “Судові та правоохоронні органи” є однією із вступних навчальних дисциплін, яка дає вихідні знання про судову та правоохоронну діяльність і систему спеціально уповноважених на її здійснення органів та посадових осіб. Метою викладання навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» є формування у майбутніх юристів системи знань про правові основи діяльності судових і правоохоронних органів, вивчення основних принципів, організації, завдань, функцій, повноважень та основних напрямків діяльності державних органів, які здійснюють судову та правоохоронну діяльність, а також недержавних організацій, покликаних сприяти реалізації правоохоронної функції держави.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є засвоєння теоретико-правових положень, що стосуються поняття і системи судових та правоохоронних органів, їх компетенції, організації діяльності та взаємодії з органами державної влади та недержавних структур, які співпрацюють у системі правового захисту та правової охорони.

Практичні заняття – одна з основних форм навчання. Їх мета полягає у засвоєнні основних теоретичних положень і відпрацюванні навичок практичного застосування законодавчих норм, що регулюють діяльність судових та правоохоронних органів. Практичні заняття проходять у формі відповідей студентів на теоретичні питання, вирішення практичних завдань, ділових ігор, вивчення конкретних практичних прикладів. З найважливіших теоретичних тем проводяться колоквиуми.

На практичних заняттях перевіряється ступінь засвоєння ЗВО теоретичних питань дисципліни, положень законодавства та практики його застосування. Перевірка знань здійснюється також завдяки проведенню поточного модульного контролю.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми ЗВО повинні:

знати :

- систему правоохоронних органів;
- зміст і напрямки правоохоронної діяльності ;
- ознаки правоохоронної діяльності:
- організацію діяльності судових, правоохоронних і правозахисних органів;
- нормативно-правові акти, які регулюють діяльність правоохоронних та судових органів;
- нормативно-правові акти, які визначають систему правоохоронних та судових органів;
- організаційно-правові основи діяльності як державних, так і недержавних органів, які виконують правоохоронні завдання та здійснюють

вміти :

- вірно тлумачити чинне законодавство стосовно завдань, системи, структури та організації роботи судових та правоохоронних органів;

- аналізувати правові акти, які регламентують діяльність судових та правоохоронних органів України;
- використовувати спеціальну літературу, обробляти, систематизувати, зберігати та використовувати отриману інформацію, проводити її порівняльно-правовий аналіз та використовувати її на практиці.

1 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні положення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»

Тема 1. Предмет, основні поняття і система навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”

Правоохоронна діяльність, її основні ознаки, поняття, завдання та цілі. Загальна характеристика та напрямки (види) правоохоронної діяльності держави. Правоохоронні органи та організації, їх ознаки та завдання. Предмет і система дисципліни. Місце дисципліни в системі правових дисциплін і її значення для вивчення інших юридичних дисциплін. Загальна характеристика законодавчих і інших правових актів про правоохоронні органи і їх діяльність. Класифікація актів по їх змісту та юридичному значенню.

Тема 2. Правосуддя та його принципи

Поняття правосуддя. Відмінні ознаки правосуддя. Принципи діяльності правосуддя: верховенство права, законність; здійснення правосуддя виключно судом; рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; незалежність і недоторканність суддів, їх підкорення лише закону; забезпечення доведеності вини; змагальність сторін і свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором; забезпечення обвинуваченому права на захист; гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; обов'язковість рішень суду.

Змістовий модуль 2. Судова влада та загальна характеристика судової системи України

Тема 3. Судова влада і система загальних судів України

Природа і поняття судової влади. Ознаки судової влади. Поняття судової системи, її характеристика. Міжнародно-правові принципи побудови судової системи держави. Принципи побудови судової системи України за Конституцією України та Законом України «Про судоустрій і статус суддів». Суди загальної юрисдикції. Поняття «суд» і «склад суду». Поняття рівня (ланки) судової системи. Поняття судової інстанції. Суди першої інстанції. Апеляційні суди. Суди касаційної інстанції. Місцевий суд – основна ланка в системі судів загальної юрисдикції. Система та спеціалізація судів загальної юрисдикції. Порядок утворення і ліквідації судів загальної юрисдикції. Порядок призначення суддів на адміністративні посади. Види місцевих

загальних судів. Склад і повноваження місцевого суду. Голова місцевого суду, його повноваження. Місцеві спеціалізовані суди, їх види і склад. Повноваження місцевих спеціалізованих судів. Організація роботи у спеціалізованому місцевому суді. Голова місцевого спеціалізованого суду, його повноваження. Апарат суду: структура та функції. Організація роботи апарата суду. Склад і повноваження загальних апеляційних судів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя. Судові палати. Порядок створення, склад і повноваження. Повноваження голови апеляційного суду та його заступника. Здійснення головою апеляційного суду керівництва роботою суду. Організація роботи апеляційного суду. Апеляційні спеціалізовані суди, їх види, порядок утворення. Склад і повноваження апеляційного спеціалізованого суду. Судові палати з розгляду окремих категорій справ у межах відповідної судової юрисдикції. Голова апеляційного спеціалізованого суду та його заступники, їх повноваження. Вищі спеціалізовані суди України, їх види. Склад, структура і повноваження вищих спеціалізованих судів. Голова вищого спеціалізованого суду та його заступники, їх повноваження. Верховний Суд - вищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції. Його повноваження. Склад Верховного Суду. Пленум Верховного Суду. Повноваження Пленуму Верховного Суду. Рішення Пленуму, їх види і значення. Голова Верховного Суду, його повноваження. Порядок обрання Голови Верховного Суду. Строк та повноваження. Заступник Голови Верховного Суду. Порядок заняття посади судді Верховного Суду. Організація роботи Верховного Суду. Апарат Верховного Суду України. Науково-консультативна рада та офіційний друкований орган Верховного Суду.

Тема 4. Конституційний Суд України

Конституційний Суд України Судовий конституційний контроль та його моделі. Конституційне правосуддя - найвища форма конституційного контролю в правовій державі. Статус Конституційного Суду України, його завдання й основні принципи діяльності. Повноваження Конституційного Суду. Порядок формування Конституційного Суду. Правовий статус судді Конституційного Суду. Голова Конституційного Суду, порядок його обрання, строк повноважень. Колегії суддів Конституційного Суду. Постійні та тимчасові комісії Конституційного Суду. Секретаріат Конституційного Суду. Архів і бібліотека Конституційного Суду. Конституційне провадження. Конституційне подання та звернення. Порядок конституційного провадження у справі. Рішення та висновки Конституційного суду України.

Тема 5. Правовий статус суддів та присяжних в Україні

Вимоги до кандидата у судді. Порядок зайняття посади судді в системі судів загальної юрисдикції. Права і обов'язки суддів. Гарантії діяльності

суддів. Дисциплінарна відповідальність суддів. Присяжні в Україні: вимоги, статус, гарантії статусу. Порядок формування списків та залучення для виконання обов'язків. Державна судова адміністрація України. Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Вища рада правосуддя.

Змістовий модуль 3. Правовий статус прокуратури України та Міністерства внутрішніх справ

Тема 6. Система, структура та функції прокуратури України

Поняття прокурорської діяльності. Завдання та основні напрямки діяльності прокуратури. Принципи організації та діяльності прокуратури: верховенства права, централізації; незалежності; захисту прав громадян на засадах їх рівності перед законом; політична нейтральність, публічності; гласності; єдності; законності. Система та структура органів прокуратури. Вимоги до кандидатів на посаду прокурорів місцевої, регіональної, Генеральної прокуратури. Дисциплінарна відповідальність прокурорів. Органи, що розглядають питання притягнення прокурорів до дисциплінарної відповідальності.

Тема 7. Міністерство внутрішніх справ та Національна поліція України

МВС України – як центральний орган виконавчої влади. Органи, що входять до системи МВС України. Система, структура та функції органів Національної поліції як складової МВС України. Завдання, принципи та організація діяльності поліції як центрального органу виконавчої влади. Забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Поліцейський, вимоги до кандидата. Керівник Національної поліції України. Поліцейські заходи та їх види. Вимоги щодо їх застосування. Соціальний захист працівників поліції.

Змістовий модуль 4. Правоохоронні органи спеціального призначення

Тема 8. Система, організація та функції служби безпеки України

Основні завдання та напрямки діяльності Служби безпеки України. Принципи діяльності: законність; повага до прав і гідності особистості; позапартійність; відповідальність перед народом України; гласність і конспіративність; єдиноначальність і колегіальність. Система і організація діяльності СБУ. Склад Центрального управління. Регіональні органи. Розвідувальна та контррозвідувальна діяльність правоохоронних органів

України Кадри і повноваження Служби безпеки України. Контроль за діяльністю та контроль за дотриманням законодавства Служби безпеки України.

Тема 9. Національне антикорупційне бюро України

Завдання та правові основи діяльності. Основні принципи діяльності Національного антикорупційного бюро України. Загальна структура Національного антикорупційного бюро України. Повноваження НАБУ. Директор НАБУ: вимоги, порядок призначення та повноваження. Статус працівників НАБУ: вимоги, порядок призначення та повноваження.

Змістовий модуль 5. Бюро економічної безпеки України. Органи охорони державного кордону

Тема 10. Система, структура та функції бюро економічної безпеки України

Бюро економічної безпеки України як центральний орган виконавчої влади. Завдання, система та функції. Напрямки реалізації державної економічної політики. Взаємодія Бюро економічної безпеки України з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами та іншими особами. Повноваження Бюро економічної безпеки України. Організація діяльності Бюро економічної безпеки України.

Тема 11. Органи охорони державного кордону

Завдання та принципи діяльності органів охорони державного кордону (законність, гласність, додержання прав і свобод громадян, взаємодія з органами державної влади, населенням). Структура органів охорони державного кордону. Обов'язки і права органів охорони державного кордону. Проходження служби. Соціальний захист. Контроль за діяльністю органів охорони державного кордону.

Змістовий модуль 6. Адвокатура України та органи (установи) юстиції

Тема 12. Організація адвокатської діяльності України

Поняття адвокатури України. Адвокатська діяльність та її принципи. Гарантії здійснення адвокатської діяльності. Порядок отримання свідоцтва про права на заняття адвокатською діяльністю. Вимоги до кандидата у адвокати. Складання кваліфікаційно-дисциплінарного іспиту кандидатом у

адвокати. Проходження стажування кандидатом у адвокати після успішного складення кваліфікаційно-дисциплінарного іспиту. Організаційно-правові форми адвокатської діяльності. Види адвокатської діяльності. Дисциплінарна відповідальність адвокатів.

Тема 13. Органи та установи юстиції

Система органів та установ юстиції України. Міністерство юстиції України, його завдання, структура, повноваження; управління юстиції Міністерства юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, їх структура і повноваження; районні відділи юстиції, їх структура й повноваження. Державна виконавча служба України. Примусове виконання рішень. Органи, що його здійснюють. Правові засади діяльності державної виконавчої служби. Місце державної виконавчої служби в системі органів державної влади. Структура державної виконавчої служби. Статус працівників державної виконавчої служби та їх повноваження. Органи державної реєстрації актів громадянського стану. Система та принципи діяльності органів державної реєстрації актів громадянського стану. Повноваження органів державної реєстрації актів громадянського стану.

Тема 14. Нотаріат в Україні

Система нотаріальних органів в Україні. Завдання органів нотаріату. Нормативно-правове забезпечення організації та діяльності органів нотаріату. Правове регулювання діяльності нотаріату. Державна нотаріальна контора. Державний нотаріальний архів. Правове становище нотаріуса. Вимоги, що ставляться до осіб, які бажають займатися нотаріальною діяльністю. Повноваження державних нотаріусів. Повноваження приватних нотаріусів. Таємниця вчинення нотаріальних дій. Повноваження посадових осіб, які уповноважені вчиняти окремі нотаріальні дії. Обмеження у праві здійснення нотаріальних дій. Відповідальність нотаріуса. Кваліфікаційні комісії нотаріату, їх структура і повноваження. Органи юстиції і їх роль у організації нотаріальної діяльності. Нотаріальна палата України.

Тема 15. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол

Форми міжнародного співробітництва у сфері боротьби із злочинністю. Історія створення Інтерполу. Поняття і значення Інтерполу. Основні завдання Інтерполу. Правові засади функціонування Інтерполу. Статут міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол. Принципи організації і діяльності Інтерполу. Головні напрямки діяльності Інтерполу. Бюджет Інтерполу. Система органів Інтерполу. Генеральна асамблея. Виконавчий комітет. Президент і віце-президенти Інтерполу. Повноваження Генерального Секретаря Інтерполу. Структура Генерального Секретаріату Інтерполу.

Європол. Радники Інтерполу. Національне центральне бюро Інтерполу в Україні (Укрбюро Інтерполу).

Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян. Завдання та функції міжнародних правозахисних організацій. Діяльність міжнародних правозахисних організацій та іноземних урядів з документування та висвітлення воєнних злочинів і злочинів проти людяності, які вчинила Російська Федерація в Україні.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної/заочної форми навчання										
		Всього		У тому числі								
				Лек.		Пр.		Лаб.		С.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Змістовий модуль 1. Загальні положення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»												
1	Предмет, метод, система та основні завдання навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи”. Поняття, ознаки і завдання правоохоронної діяльності та правоохоронних органів	14		2		2					10	
2	Правосуддя та його принципи	16		2		2					12	
	Разом за змістовим модулем 1	30		4		4					22	
Змістовий модуль 2. Судова влада та загальна характеристика судової системи України												
3	Судова влада і система загальних судів України	16		4		4					8	
4	Правовий статус суддів та присяжних в Україні	14		2		2					10	
	Разом за змістовим модулем 2	30		6		6					18	
Змістовий модуль 3. Правовий статус прокуратури України та Міністерства внутрішніх справ												
5	Система, структура та функції прокуратури України	14		2		2					10	
6	Міністерство внутрішніх справ та Національна поліція України	16		2		2					12	
	Разом за змістовим модулем 3	30		4		4					22	
Змістовий модуль 4. Правоохоронні органи спеціального призначення												
7	Система, організація та функції служби безпеки України	16		2		2					12	
8	Національне антикорупційне бюро України	14		2		2					10	
	Разом за змістовим модулем 4	30		4		4					22	

Змістовий модуль 5. Бюро економічної безпеки України. Органи охорони державного кордону										
9	Система, структура та функції бюро економічної безпеки України	16		2		2				12
10	Органи охорони державного кордону	14		2		2				10
	Разом за змістовим модулем 5	30		4		4				22
Змістовий модуль 6. Адвокатура України та органи (установи) юстиції										
11	Адвокатура України	8		2		2				4
12	Органи та установи юстиції	8		2		2				4
13	Інтерпол - міжнародна організація поліції	6		2		2				2
14	Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян	8		2		2				4
	Разом за змістовим модулем 6	30		6		6				14
	Усього годин за дисципліну	180		30		30				120

3.САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів з дисципліни «Кримінальне процесуальне право» має важливе значення при підготовці фахівців в юриспруденції, сприяє оволодінню майбутніми фахівцями в галузі права знаннями, вміннями та навичками, що можуть бути застосовані в різних контекстах роботи.

Самостійна робота має характер пошуково-аналітичної і наукової роботи. Завдання, які виникають у студентів у процесі самостійної роботи, сприяють мисленню, формуванню умінь та навичок. Завдання для самостійної роботи поглиблюють та закріплюють знання та вміння, які студенти отримують на лекціях та семінарських заняттях.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/з)
1	Загальна характеристика законодавчих і інших правових актів про правоохоронні органи і їх діяльність	10
2	Правосуддя в історії правничої думки	12
3	Міжнародно-правові принципи побудови судової системи держави	8
4	Конституційне правосуддя – найвища форма конституційного контролю в правовій державі	10
5	Дисциплінарна відповідальність прокурорів	10
6	Забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку	12

7	Розвідувальна та контррозвідувальна діяльність правоохоронних органів України	12
8	Статус працівників НАБУ: вимоги, порядок призначення та повноваження	10
9	Напрямки реалізації державної економічної політики	12
10	Гарантії здійснення адвокатської діяльності	10
11	Правові засади діяльності державної виконавчої служби	4
12	Державний нотаріальний архів	4
13	Система органів Інтерполу	2
14	Діяльність міжнародних правозахисних організацій та іноземних урядів з документування та висвітлення воєнних злочинів і злочинів проти людяності, які вчинила Російська Федерація в Україні	4
	Разом	120

4 ПЛАНИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Загальна характеристика законодавчих і інших правових актів про правоохоронні органи і їх діяльність

Теми рефератів

1. Система нормативних актів, які регламентують діяльність правоохоронних органів.
2. Конституція України - юридична база для розвитку українського законодавства, усіх його галузей, у тому числі й тих, на основі яких організуються та діють правоохоронні органи із забезпечення безпеки країни.
3. Міжнародно-правові акти та міждержавні угоди, учасницею яких є Україна, які посідають важливе місце в регулюванні правоохоронної діяльності із забезпечення внутрішньої безпеки держави, особливо у зв'язку з активною інтеграцією України до Європейського Співтовариства.
4. Закони, які регулюють діяльність правоохоронних органів.
5. Постанови Верховної Ради України та укази Президента України, які стосуються організації діяльності правоохоронних органів.
6. Постанови Кабінету Міністрів України, які стосуються організації діяльності правоохоронних органів.
7. Нормативні акти правоохоронних органів України, які регламентують правоохоронну діяльність.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Загальна декларація прав людини, схвалена Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року Європейська Конвенція з прав людини 1959 року.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, схвалений Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 року.

Тема 2. Правосуддя в історії правничої думки

Теми рефератів

1. Правосуддя як мета.
2. Справедливість як юридична категорія.
3. Об'єктивна і суб'єктивна справедливість.
4. Формальна, змістовна і процедурна справедливість.
5. Особливості втілення ідеї справедливості в судочинстві.
6. Природна справедливість у правосудді.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Проблема осмислення конституційних засад правосуддя: верховенство права і суд присяжних.
2. Проблема розуміння понять «правосуддя» і «судова правотворчість» у сучасній українській та російській теоретико-правовій науці.
3. Судова правотворчість у структурі процесу правосуддя.
4. Гармонія у взаємозв'язках правосуддя і судової правотворчості.

Тема 3. Міжнародно-правові принципи побудови судової системи держави

Теми рефератів

1. Роль у вирішенні нових підходів до побудови судової системи відіграли вступ України до Ради Європи.

2. Принципи, які безпосередньо впливають на побудову судової системи.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Доктрина «права на суд».

Тема 4. Конституційне правосуддя – найвища форма конституційного контролю в правовій державі

Теми рефератів

1. Конституційний контроль як вид державного контролю в Україні.

2. Місце конституційного контролю в механізмі здійснення публічної влади в Україні.

3. Форми і порядок здійснення конституційного контролю в Україні.

4. Правова природа рішень прийнятих в результаті здійснення конституційного контролю.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Становлення і розвиток основних моделей конституційного контролю в зарубіжних країнах.

2. Практика захисту прав особи в процесі розгляду конституційних справ.

3. Проблеми вдосконалення діяльності конституційного суду України при здійсненні ним конституційного контролю.

Тема 5. Дисциплінарна відповідальність прокурорів

Теми рефератів

1. Стандарти щодо дисциплінарної відповідальності прокурорів.

2. Відкриття та відмова у відкритті дисциплінарного провадження.

3. Порядок здійснення дисциплінарного провадження.

4. Закриття дисциплінарного провадження.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Дисциплінарні проступки прокурорів.

2. Дисциплінарні стягнення за проступки прокурорів.

Тема 6. Забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку

Теми рефератів

1. Права і свободи людини - універсальні й пріоритетні орієнтири в

адміністративно-правовому статусі органів поліції.

2. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України як сукупність закарбованих у законодавстві держави характеристик і повноважень цього органу.

3. Робота Національної поліції – пріоритетне служіння потребам окремих громадян і суспільству.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Права громадянина, що конкретизують зміст поліцейської діяльності згідно конкретних соціально політичних умов, що складаються на теренах держави.

2. Адміністративно-правовий статус працівника поліції як фактор протидії професійній деформації.

Тема 7. Розвідувальна та контррозвідувальна діяльність правоохоронних органів України

Теми рефератів

1. Характеристика Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» № 374-IV від 26 грудня 2002 року.

2. Завдання контррозвідувальної діяльності.

3. Підстави проведення контррозвідувальної діяльності.

4. Повноваження контррозвідувального відомства.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Характеристика оперативно-технічних заходів:

аудіоконтроль особи;

відеоконтроль особи;

огляд кореспонденції;

контроль за телефонними розмовами;

зняття інформації з каналів зв'язку;

зняття інформації з електронних інформаційних систем;

обстеження публічно-недоступних місць;

аудіоконтроль місця;

відеоконтроль місця;

встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.

Тема 8. Статус працівників НАБУ: вимоги, порядок призначення та повноваження

Теми рефератів

1. Відкритий конкурс в НАБУ.

2. Порядок проходження конкурсу НАБУ.

3. Документи для участі в конкурсі НАБУ.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Проведення тестування на знання законодавства для проходження конкурсу в НАБУ.
2. Порядок повідомлення про корупцію.

Тема 9. Напрямки реалізації державної економічної політики

Теми рефератів

1. Поняття економічної політики.
2. Види економічної політики.
3. Основні цілі регулювання економіки.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Реформування економіки України у контексті її модернізації.
2. Реалізація соціальних цілей розвитку суспільства.
3. Моделі антимонопольної політики та їх еволюція.

Тема 10. Гарантії здійснення адвокатської діяльності

Теми рефератів

1. Поняття та значення адвокатської діяльності.
2. Правові гарантії адвоката.
3. Предмет правових гарантій адвокатської діяльності.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Припинення адвокатської діяльності.
2. Відновлення адвокатської діяльності.

Тема 11. Правові засади діяльності державної виконавчої служби

Теми рефератів

1. Правове регулювання діяльності ДВС України.
2. Мета, завдання та компетенція ДВС України.
3. Особливості адміністративно-правового статусу ДВС України.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Міжнародний досвід створення та діяльності органів виконання судових та управлінських рішень.
2. Шляхи вдосконалення адміністративно-правового статусу ДВС України.

Тема 12. Державний нотаріальний архів

Теми рефератів

1. Характеристика Положення про державний нотаріальний архів.
2. Основні завдання державних архівів.
3. Повноваження працівників державного нотаріального архіву.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Документи, що передаються на зберігання до архіву державною нотаріальною конторою та приватним нотаріусом.

2. Структура державного нотаріального архіву.

Тема 13. Система органів Інтерполу

Теми рефератів

1. Принципи діяльності цієї організації.
2. Організаційна структура Інтерполу.
3. Національне Центральне бюро Інтерполу в Україні.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Порядок використання можливостей НЦБ Інтерполу.
2. Ідентифікація та перевірка осіб за обліками поліції зарубіжних країн.
3. Міжнародний розшук каналами Інтерполу.

Тема 14. Діяльність міжнародних правозахисних організацій та іноземних урядів з документування та висвітлення воєнних злочинів і злочинів проти людяності, які вчинила Російська Федерація в Україні

Теми рефератів

1. Перевірка онлайн-ових доказів на відповідність стандартам Міжнародного кримінального суду.

2. Напрямки діяльності міжнародних неурядових організацій.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Підтримка України в документуванні та розслідуванні воєнних злочинів та злочинів проти людяності.

2. Національні інституції з прав людини (НІПЛ).

3. Human Rights Watch – міжнародна правозахисна організація.

4. Human Rights Without Frontiers (HRWF) – міжнародна некомерційна організація.

5 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни використовуються такі методи навчання: інтерактивні лекції, анотування юридичної літератури, проведення круглих столів, дебатів, підготовка реферативних завдань та доповідей, виконання завдань для самостійної роботи, тестові завдання для самоконтролю до змістових модулів I-IV (відповідно до методичного забезпечення дисципліни). Складання юридичних словників з окремих тем за ключовими словами.

Під час лекцій аналізуються проблемні ситуації, організовується зворотний зв'язок з аудиторією шляхом формулювання запитань і стислих відповідей з обох сторін. На семінарських заняттях розглядаються теоретичні положення відповідно до тематичного плану занять, докладно розбираються приклади.

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється у формі опитування, проведення контрольних робіт за темами, дискусій, виконання індивідуальних робіт.

Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді тестових завдань. Систематичний поточний контроль знань під час семінарських занять проводиться у формі вибіркового усного опитування, підготовки доповідей, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань, рішення ситуаційних задач.

Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) шляхом зваженого додавання результатів модульного контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості.

Оцінювання рівня виконання самостійної роботи на основі перевірки роботи (змістовність і конкретність, достатня повнота викладення питання; завершеність викладення думок, відсутність повторів; професійна грамотність; правильність в оформленні роботи), впевненість та аргументованості на захисту.

7 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
2. Система дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
3. Основні поняття дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
4. Поняття судових і правоохоронних органів.
5. Законодавчі джерела дисципліни “Судові та правоохоронні органи України.
6. Поняття і значення судової влади.
7. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади.
8. Взаємозв’язок судової влади і законодавчої влади.
9. Взаємозв’язок судової влади і виконавчої влади.
10. Поняття судової системи в Україні.
11. Поняття та основні ознаки правосуддя.
12. Засади судової влади та здійснення правосуддя
13. Вимоги, що ставляться до судді судів загальної юрисдикції. Правовий статус судді.
14. Гарантії недоторканності суддів.
15. Порядок призначення і обрання суддів.
16. Дисциплінарна відповідальність суддів.
17. Кваліфікаційний рівень судді.

18. Загальна характеристика засад (принципів) судочинства, що закріплені в Конституції України, Законі України “Про судоустрій та статус суддів” та галузевих процесуальних законах.

19. Незалежність судів.

20. Право на справедливий суд. Право на повноважний суд.

21. Рівність перед законом і судом. Професійна правнича допомога при реалізації права на справедливий суд.

22. Гласність і відкритість судового процесу.

23. Мова судочинства і діловодства в судах. Обов’язковість судових рішень.

24. Право на перегляд справи та оскарження судового рішення.

25. Склад суду та його визначення.

26. Законність. Здійснення правосуддя виключно судами.

27. Рівність всіх учасників судового процесу перед законом і судом.

28. Принцип презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини.

29. Змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і доведеності перед судом їх переконливості.

30. Принцип диспозитивності.

31. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором.

32. Забезпечення обвинуваченому права на захист.

33. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами.

34. Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом.

35. Колегіальний і одноособовий розгляд справ у суді.

36. Правове регулювання діяльності органів судової влади.

37. Незалежність судді Недоторканність та імунітет судді.

38. Статус судді. Незмінюваність судді. Вимоги щодо несумісності

39. Порядок зайняття посади судді.

40. Порядок добору та призначення на посаду судді.

41. Відбірковий іспит.

42. Проведення спеціальної перевірки щодо кандидата на посаду судді.

43. Спеціальна підготовка кандидата на посаду судді. Кваліфікаційний іспит.

44. Проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді.

45. Призначення на посаду судді.

46. Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

47. Організація роботи та засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

48. Статус і структура Національної школи суддів України.

49. Завдання Національної школи суддів України.

50. Рада суддів України.

51. Особливості забезпечення функціонування судової влади.

52. Засади та порядок фінансування судів.

53. Державна судова адміністрація України: правовий статус, повноваження.
54. Повноваження голови Державної судової адміністрації України.
55. Склад місцевого суду.
56. Голова, заступник (заступники) голови та судді місцевого суду.
57. Організація роботи місцевого загального суду.
58. Принципи розподілу обов'язків між суддями місцевого суду.
59. Місце апеляційних судів у системі судових органів України.
60. Система апеляційних загальних судів в Україні.
61. Система апеляційних господарських судів в Україні.
62. Система апеляційних адміністративних судів в Україні.
63. Склад і структура апеляційних судів.
64. Повноваження апеляційних судів в Україні.
65. Склад і повноваження судових палат апеляційного суду.
66. Склад і повноваження президії апеляційного суду.
67. Порядок обрання та повноваження голови, заступників голови та суддів апеляційного суду.
68. Організація роботи апеляційного суду. Апарат апеляційного суду.
69. Правовий статус Вищих спеціалізованих судів України.
70. Склад і структура Вищого суду з питань інтелектуальної власності.
71. Склад і структура Вищого антикорупційного суду.
72. Правовий статус та повноваження Верховного Суду України.
73. Склад і структура Верховного Суду України.
74. Порядок обрання та повноваження голови, заступників голови та суддів Верховного Суду України.
75. Склад і повноваження Пленуму Верховного Суду України.
76. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції. Завдання Конституційного Суду.
77. Склад Конституційного Суду.
78. Суддя Конституційного суду.
79. Порядок утворення та повноваження Конституційного Суду.
80. Загальні засади організації та діяльності Конституційного Суду.
81. Вимоги, що ставляться до судді Конституційного Суду.
82. Повноваження судді Конституційного Суду.
83. Порядок обрання Голови Конституційного Суду та його заступників.
84. Загальні засади конституційного провадження.
85. Поняття прокуратури України. Засади діяльності прокуратури.
86. Функції та повноваження прокуратури України. Система органів прокуратури.
87. Характеристика Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р.
88. Поняття, система, структура, правова основа діяльності та повноваження МВС України.
90. Національна поліція: система, завдання, повноваження.
91. Поліцейські заходи – поняття і види.

92. Правовий статус Служби безпеки України.
93. Система Служби безпеки України.
94. Повноваження Служби безпеки.
95. Правовий статус Національного антикорупційного бюро.
96. Система Національного антикорупційного бюро.
97. Повноваження Національного антикорупційного бюро.
98. Взаємодія Національного антикорупційного бюро України з іншими державними органами: особливості та класифікація.
99. Стратегія економічної безпеки України.
100. Юридичний статус Бюро економічної безпеки України. Мета, цілі, основні завдання діяльності бюро.
101. Повноваження Бюро економічної безпеки України.
102. Порядок діяльності Бюро економічної безпеки України. Організаційна структура бюро.
103. Завдання та основні функції Державної прикордонної служби України.
104. Організаційно-правові засади охорони державного кордону України.
105. Повноваження Державної прикордонної служби України.
106. Права Державної прикордонної служби України.
107. Умови і межі використання та застосування заходів примусу особовим складом Державної прикордонної служби України.
108. Загальна структура та організація діяльності Державної прикордонної служби України.
109. Адвокатура в Україні: правовий статус, завдання та принципи її діяльності на сучасному етапі.
110. Організаційні форми адвокатської діяльності.
111. Види адвокатської діяльності.
112. Професійні права та обов'язки адвокатів.
113. Адвокатська таємниця.
114. Гарантії адвокатської діяльності.
115. Органи та установи юстиції: система та правові засади діяльності.
116. Міністерство юстиції України: структура, основні завдання та повноваження.
117. Державна виконавча служба України.
118. Державна пенітенціарна служба України.
119. Державна реєстраційна служба України.
120. Державна служба України з питань захисту персональних даних.
121. Поняття нотаріату.
122. Інтерпол - міжнародна організація поліції.
123. Правоохоронна та правозахисна діяльність міжнародних організацій як установ захисту прав українських громадян.

8 ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

9 МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

З тими студентами, які до проведення підсумкового семестрового контролю не встигли виконати всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку від 0 до 59 балів (за шкалою оцінювання), проводяться додаткові індивідуальні заняття, за результатами яких визначається, наскільки глибоко засвоєний матеріал, та чи необхідне повторне вивчення дисципліни.

Дисципліну можна вважати такою, що засвоєна, якщо студент:

1) **знає:**

- завдання і систему кримінального процесуального законодавства та зміст складових його інститутів;
- джерела кримінального процесуального права та їх структуру;
- принципи кримінального процесу та гарантії забезпечення права і свобод людини і громадянина;
- правовий статус суб'єктів кримінального процесу та особливості процесуальних правовідносин;
- функції судової влади у кримінальному судочинстві;
- здійснення правозастосовчої діяльності у різних стадіях кримінального процесу;
- поняття, види, порядок збирання, дослідження, перевірки, оцінки та застосування доказів, кримінально-процесуальні засоби доказування, встановлення обставин, що підлягають доказуванню у справі;
- умови, підстави та форми прийняття процесуальних рішень та дій, вимоги закону до їх змісту та структури; способи застосування кримінально-процесуальних норм;
- процесуальні методи і форми розкриття та попередження злочинів;
- поняття і процесуальні форми взаємодії органів та осіб, які здійснюють кримінальну процесуальну діяльність між собою, а також з іншими державними органами;
- основні проблеми науки кримінального процесу.

2) вміст:

- використовувати дані науки кримінального процесу під час тлумачення та застосування норм кримінального процесуального права;
- оцінювати відповідність слідчих та інших процесуальних дій, а також процесу збирання, дослідження, перевірки, оцінки та використання доказів вимогам закону;
- оцінювати їх належність, достовірність, допустимість та достатність для прийняття правомірних, законних, обґрунтованих процесуальних рішень;
- забезпечувати захист прав і свобод людини та громадянина;
- орієнтуватися в системі кримінального процесуального права та в судовій практиці у кримінальних справах;
- приймати обґрунтовані та законні рішення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 21.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. Київ : 1992. С.18-24.
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. Київ : 1992. С. 36-62.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Закон України від 01.01.1990 № 995_004. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
5. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року). Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. Амстердам – Київ : 1996. С. 12-17.
6. Господарський Кодекс України від 16.01.2013 № 436-IV. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
7. Кримінальний Кодекс України: Закон України від 05.04.2001р. №2141-III. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 13.08.2021)
8. Кримінальний процесуальний Кодекс: Закон України від 13.04.2012 №4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 80731-X. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

10. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. №1618-15-ВР. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
11. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року № 5076-VI. Дата оновлення 16.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
12. Про бюро економічної безпеки: Закон України від 28 січня 2021 року № 1150-IX. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
13. Про вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. №2447-VII. Дата оновлення: 30.07.2020. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
14. Про Вищу Раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-УШ-ВР. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text> (дата звернення: 10.08.21)
15. Про державне бюро розслідувань: Закон України від 05.01.2017 р. №794-УШ. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>
16. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України від 04.03.1998 № 160/98- ВР. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/160/98-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3781-12 #Text>
18. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. №899-VIII. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19 #Text>
19. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 04.06.2015 р. №192-19-ВР Дата оновлення: 05.01.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19#Text>
20. Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України: Закон України від 10 січня 2002 року. № 2925-III. Дата оновлення: 10.04.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2925-14 #Text>
21. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. №1700- VII. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18 #Text>
22. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII. Дата оновлення 11.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
23. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 2014 року № 876-VII. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18 #Text>
24. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19 #Text>

25. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. №2135-ХІІІ. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2135-12#Text>
26. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 №2453-VI. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
27. Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-n#Text> (дата звернення: 19.08.2021)
28. Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text> Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів від 16 вересня 2015 року № 730 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/730-2015-%D0%BF> 05.08.2021
29. Тертишник В.М. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Вид. 20-те, доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2023. 1120 с.
30. Hess, [K.](#), Orthmann, [C.](#), Cho, [H.](#) (2015), Introduction to Law Enforcement and Criminal Justice, 12th ed., Cengage Learning, Inc., Boston.
31. Бараннік Р.В., Гій Т.О. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України: навч. посіб. Київ : КНТ: БУРУН и К., 2013. 369 с.
32. Бесчасний В.М., Пашутін В.В., Бабін Б.В. та ін. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. : / за ред. В.М. Бесчасного. Київ : Знання, 2007. 286 с.
33. Біленчук П.Д., Котюк І.І., Гель А.П. та ін. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. Київ : Атіка, 2011. 327 с.
34. Бірюкова А.М. Правовий статус адвоката і адвокатури: вітчизняна модель у контексті процесів глобалізації: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.10. Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка. Київ, 2019. 450 с.
35. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. : у 2 ч. / Л.М. Москвич, І.В. Назаров, О.О. Овсяннікова та ін.; за ред. Л.М. Москвич. Харків : Право, 2016. Ч. 1: Основи судоустрою України. 244 с.
36. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. : у 2 ч. / Л.М. Москвич, І.В. Назаров, О.О. Овсяннікова та ін.; за ред. Л.М. Москвич. Харків : Право, 2018. Ч. 2: Основи правоохоронної та правозахисної діяльності. 370 с.
37. Прокуратура України: навч.-метод. посібник / кол. авт.; Одеса : Фенікс, 2020. 285 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua>
38. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. / упоряд. І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 200 с.

39. Судова влада в Україні: історичні витоки, закономірності, особливості розвитку / Авт. кол.: В.С. Бігун, І.Й. Бойко, Т.І. Бондарук та ін. НАН України. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького; Міжнародна асоціація істориків права. Київ : "Видавництво "Наукова думка" НАН України", 2014. 503 с.
40. Фіолевський Д. П. Адвокатура : підручник. Київ : Правова єдність, 2014. 622 с.
41. Судові та правоохоронні органи: навчальний посібник / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Ю. С. Назар, М. Т. Гаврильців, Г. Ю. Лук'янова, А. І. Годяк, М. М. Бліхар. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 388 с.
42. Судові та правоохоронні органи України : підруч. / кол. авт.: В. В. Дараган, О. П. Бойко, Н. С. Бублик та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 400 с.
43. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 656 с.

Допоміжна

1. Адвокати й адвокатські об'єднання в Україні: Довідник. Спілка адвокатів України; Академія адвокатури України / В.В.Медведчук (голова ред.кол.), К.В. Гутаріна (упоряд.). Київ : Редакція журналу «Адвокат», 2009. 459 с.
2. Бараннік Р. В., Гій Т. О. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України: навчальний посібник / МОНмолодьспорту України. Київ : КНТ: БУРУН и К, 2013. 369 с.
3. Головін А. С. Захист прав і свобод людини і громадянина єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні : монографія. Київ : Логос, 2012. 384 с.
4. Ковальський В.С. та ін. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 320 с.
5. Марочкін І.Є., Сібільова Н.В., Тихий В.П. та ін. Організація судових та правоохоронних органів: Підручник для студентів юрид. спец. вищ. навч. Закладів. За ред. І.Є. Марочкіна, Н.В. Сібільової. Харків : Право : 2013. 448 с.
6. Молдован А. В. Адвокатура України: навч. посіб. Київ : Алерта, 2013. 254 с
7. Молдован А.В., Кацавець Р.С. Прокуратура України. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2015. 270 с.
8. Молдован В.В. Судоустрій України : навч. Посібник. Київ : Алерта, 2013. 280 с.
9. Р. Куйбіда, О. Лебедь, Р. Ліхачов, та ін. Судова реформа: як громадяни можуть зробити її успішною. / ред. Р.Куйбіда. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2018. 62 с.

10. Тимченко С.М. Судові і правоохоронні органи України: Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 354 с.
11. Хотинська-Нор О.З. Принципи кваліфікаційного оцінювання суддів у світлі реалізації судової реформи в Україні. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В. В. Долежана* : Матер. кругл. столу / ред. Н. М. Бакаянова. МОН України, НУ «ОЮА». Одеса : Юридична література, 2018. С. 109-111.
12. Юзікова Н. С. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник. 4-те вид., переробл. і допов. Київ : Істина, 2010. 275 с.
13. International Human Rights Organizations. URL: <https://www.humanrightscareers.com/magazine/international-human-rights-organizations/>
14. International Human Rights NGOs. URL: <https://www.humanrightscommission.ky/international-human-rights-ngos>

Інформаційні ресурси

1. www.reyestr.court.gov.ua
2. www.scourt.gov.ua.
3. www.portal.rada.gov.ua.
4. <http://mvs.gov.ua/ua/news>
5. [p://www.sbu.gov.ua/sbu/control/uk/index](http://www.sbu.gov.ua/sbu/control/uk/index)